

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (przewodniczący)

SSN Józef Iwulski

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku H. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

z udziałem zainteresowanej firmy "I.-G." T. J. i Z. W.

o ubezpieczenie społeczne,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 19 marca 2010 r.,

na skutek zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 listopada 2009 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 27 listopada 2009 r. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczynie H. W. od wyroku tego Sądu z dnia 16 czerwca 2009 r.

W motywach postanowienia Sąd drugiej instancji wskazał, że pełnomocnik wnioskodawczynie nadał w dniu 19 czerwca 2009 r. w Urzędzie Pocztowym w [...] przesyłkę zawierającą wniosek o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 16 czerwca 2009 r. Wskutek oczywistej pomyłki pełnomocnikowi doręczony został w dniu 15 września 2009 r. odpis tego wyroku wraz z uzasadnieniem, co nie może być potraktowane jako doręczenie w trybie art. 387 § 3 k.p.c., zgodnie z którym orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie

tygodniowym od ogłoszenia sentencji zażądała doręczenia. Żądanie doręczenia odpisu wyroku z uzasadnieniem w terminie przewidzianym przez art. 387 § 3 k.p.c. jest zaś warunkiem dopuszczalności skargi kasacyjnej. Jeżeli zatem strona nie zażądała skutecznie doręczenia jej wyroku z uzasadnieniem, termin do wniesienia skargi kasacyjnej w ogóle nie rozpoczyna biegu i wniesienie tego środka odwoławczego jest niedopuszczalne, wobec czego podlega on odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Wnioskodawczyni złożyła zażalenie na to postanowienie, zarzucając:

- naruszenie art. 387 k.p.c., art. 398⁵ § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji błędne uznanie, iż w sprawie nie doszło do doręczenia odpisu wyroku z uzasadnieniem i skarga jest niedopuszczalna;
- naruszenie art. 45 Konstytucji RP gwarantującego prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, w ten sposób, że „wniosek pełnomocnika z dnia 19 czerwca 2009 r. najpierw traktowany jest jako wniosek o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, odpis wyroku podlega doręczeniu w dniu 15 września 2009 r., a dopiero na etapie wniesienia skargi kasacyjnej Sąd uznaje, że wniosek z dnia 19 czerwca 2009 r. był jedynie wnioskiem o doręczenie odpisu wyroku bez uzasadnienia, co uzasadnia odrzucenie skargi, zdaniem strony skarżącej, jeżeli wniosek był traktowany jedynie jako doręczenie odpisu wyroku, nie było przeszkód, aby taki odpis był doręczony dopiero po upływie 3 miesięcy”;
- błędne przyjęcie, że w sprawie nie doszło do doręczenia odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem oraz nieuzasadnione wskazanie, że doręczenie nastąpiło wyłącznie w wyniku oczywistej omyłki, czym naruszono art. 7 Konstytucji RP.

Żaląca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego celem merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W myśl art. 398⁵ § 1 k.p.c., termin do wniesienia skargi kasacyjnej wynosi dwa miesiące i rozpoczyna bieg od dnia doręczenia stronie skarżącej orzeczenia z uzasadnieniem. Zgodnie z utrwalonymi poglądami judykatury, warunkiem skutecznego wniesienia skargi kasacyjnej jest uprzednie doręczenie stronie odpisu

wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, po złożeniu przez stronę wniosku w tym przedmiocie w trybie art. 387 § 3 k.p.c. (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 listopada 1999 r., III CZ 126/99, LEX nr 528171, z dnia 14 września 2004 r., III CZ 74/04, LEX nr 182066, czy z dnia 28 marca 2007 r., III CSK 66/07, LEX nr 315345). Drogę do wniesienia skargi kasacyjnej otwiera zatem nie doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem w ogóle, ale tylko takie doręczenie, które następuje w uwzględnieniu wniosku strony w tym przedmiocie złożonego w trybie przewidzianym przez art. 387 § 3 k.p.c. Inaczej rzecz ujmując, skuteczne wniesienie skargi kasacyjnej możliwe jest wówczas, gdy doręczenia dokonano prawidłowo, tj. zgodnie z wymaganiami przepisu art. 387 § 3 k.p.c., stanowiącego że orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji zażądała doręczenia. W przepisie tym jednoznacznie chodzi o żądanie doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem, którego to wniosku brakuje w niniejszej sprawie, albowiem, tak jak wskazał Sąd Apelacyjny, pismem z dnia 19 czerwca 2009 r. pełnomocnik wnioskodawczynie zażądał doręczenia jedynie odpisu wyroku z dnia 16 czerwca 2009 r. Okoliczność, iż w takiej sytuacji Sąd doręczył pełnomocnikowi wnioskodawczynie odpis wyroku z uzasadnieniem nie sanuje braku wniosku, zawierającego żądanie doręczenia, o jakim mowa w art. 387 § 3 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 1999 r., III CZ 126/99, LEX nr 528171), a zatem nie otwiera drogi do złożenia skargi kasacyjnej. Dla takiej konstatacji nie jest istotne, z jakich przyczyn nastąpiło doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, ale nie ma podstaw do kwestionowania stanowiska Sądu drugiej instancji, iż spowodowane to było omyłką. Treść żądania pełnomocnika wnioskodawczynie nie pozostawiała bowiem wątpliwości, iż wnosi o doręczenie jedynie odpisu wyroku, wobec czego Przewodniczący w dniu 8 września 2009 r. zarządził doręczenie temu pełnomocnikowi sentencji orzeczenia, zaś organowi rentowemu odpisu wyroku z uzasadnieniem w uwzględnieniu wniosku tej strony z dnia 16 czerwca 2009 r. Ze zwrotnych poświadczeń odbioru wynika, iż sekretariat popełnił omyłkę, przesyłając organowi rentowemu sentencję wyroku, zaś pełnomocnikowi wnioskodawczynie – odpis wyroku z uzasadnieniem. Nietrafnie zatem pełnomocnik skarżącej zarzuca, iż pierwotnie jego wniosek został potraktowany jako wniosek o doręczenie wyroku z

uzasadnieniem, a dopiero na etapie wniesienia skargi kasacyjnej uznano go za wniosek o doręczenie odpisu wyroku. Sąd Apelacyjny uznawał go bowiem niezmiennie, zgodnie z jego treścią, za żądanie doręczenia odpisu wyroku.

Jak wskazano wyżej, złożenie wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem w trybie art. 387 § 3 k.p.c. jest niezbędnym warunkiem dopuszczalności skargi kasacyjnej, a zatem brak takiego wniosku prowadzi do odrzucenia skargi po myśli art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono trafny pogląd, że strona, która nieprawidłowo korzysta z przysługującego jej prawa do zaskarżenia orzeczenia sądowego i w związku z tym spotyka się z zasadnym odrzuceniem wniesionego przez nią środka, nie może skutecznie odwoływać się do art. 45 Konstytucji RP czy do art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności dla wykazania, że została pozbawiona możliwości rozpatrzenia jej sprawy przez wyższą instancję sądową (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1998 r., III CZ 114/98, OSNC 1999 nr 2, poz. 42, czy postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2004 r., III CZ 74/04, LEX nr 182066). Taka teza może być wprost zastosowana w niniejszej sprawie, skoro z wnioskiem o doręczenie odpisu wyroku, nieotwierającym drogi do wniesienia skargi kasacyjnej, wystąpił profesjonalny pełnomocnik strony, od którego, jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 29 listopada 2006 r., II PZ 53/06 (OSNP 2008 nr 7 – 8, poz. 107), „należy wymagać należytego wykonywania elementarnych zadań warsztatowych, w tym prawidłowego od strony formalnej sporządzania pism procesowych. Rzeczą profesjonalnego pełnomocnika jest dochowanie szczególnej staranności przy sporządzaniu każdego pisma procesowego i zamieszczenie w nim w prawidłowy sposób wszystkich niezbędnych elementów”, trafnie konkludując iż „złożony przez pełnomocnika strony, będącego adwokatem lub radcą prawnym, wniosek, którego treścią jest żądanie uzasadnienia” (odpisu) „wyroku sądu drugiej instancji, nie może być utożsamiany z żądaniem doręczenia takiego wyroku wraz z uzasadnieniem na podstawie art. 387 § 3 k.p.c. i pozostaje bez wpływu na rozpoczęcie biegu terminu do wniesienia skargi kasacyjnej”.

Z tych względów zarzuty dotyczące naruszenia tak przepisów postępowania cywilnego, jak i art. 45 Konstytucji RP są nieuzasadnione, a że zaskarżone postanowienie jest zgodne z prawem, nie ma też możliwości stwierdzenia, iż pozostaje w sprzeczności z wyrażoną w art. 7 Konstytucji RP zasadą praworządności.

Zażalenie wnioskodawczynie okazało się zatem nieuzasadnione, wobec czego z mocy art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.